

ШЫҢ

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1961 ч.
ЯНВАРЬ
20
ПАТНИЦА
№ 17 (4807).

Өртөө 2 көп.

Целлюлоз-саазын үлетпүрүнүң ажилдакчыларының бүгү-эвилел чөвүлел хуралы

МОСКВА (СЭТА). Целлюлоз-саазын үлетпүрүнүң ажилдакчыларының чөвүлел хуралы Эвилелдер бажынынын Колонналыгы залында январь 17-де ажиттыган. Оң киржикчилери «Целлюлоз-саазын үлетпүрүндө жомдаашкынын узуткаар талазы-биле хемчеглерин дугайында» СЭКП ТК-зының болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин доктаалынын күөсөлдөзин чоруп турарынын дугайында айтыргы чугаалажып турар.

СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин

дасканын өзүгар чөвүлел хуралды СЭКП ТК-нын Президиумунун кежигуну, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын бирги оралакчысы А. Н. Косыгин ажиткан.

ССРЭ-нин Күрланынын даргазынын бирги оралакчысы Г. М. Орлов чөвүлел хуралга илеткел кылган.

Чөвүлел хуралды ажилында СЭКП ТК-нын Президиумунун кежигуну, СЭКП ТК-нын секретары Ф. Р. Козлов киржип турар.

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының Төп Комитединиң Пленумунун дугайында ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

1961 чылдың январь 18-те СЭКП Төп Комитединиң Пленуму хун чурумунун ийги айтырын — 1960 чылда чер болгаш мал ажылының продуктуларын бүдүрер база күрүнеге садар талазы-биле күрүне планының болгаш социалистиг хүлээлгелерниң күөсөлдөзин дугайында база көдээ ажил-агыйны улам ынай хөгжүдөр талазы-биле хемчеглерниң дугайында айтыргы чугаалажып көөрүн дооскаш, чогуур доктаалды хүлээп алган.

Оң ажылыга киришкен эштер шуптузу СЭКП ТК-нын Пленумунун доктаалын чагыс үн-биле чүүлдү деп хүлээп алганнар.

Коммунист болгаш ажилчын партияларын төлээлекчилериниң Чөвүлел хуралынын түннелдерин дугайында СЭКП ТК-нын Секретары эш М. А. Суловтун илеткелин СЭКП ТК-нын Пленуму дыңнаан. СЭКП ТК-нын Пленуму бо айтыргы талазы-биле доктаал хүлээп алган.

СЭКП ТК-нын Пленумунун доктаалдарын парлалга үндүрер.

СЭКП ТК-нын Пленуму эш Г. И. Вороновту (СЭКП-нин Оренбург обкомунун секретары) болгаш эш В. В. Гришинни (ВЦСПС-тин даргазы) СЭКП Төп Комитединиң Президиумунун кежигунерине кандидаттар кылдыр сонгаан.

Оң-биле СЭКП ТК-нын Пленуму бодунун ажылын дооскан.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТӨП КОМИТЕДИНИҢ ПЛЕНУМУ

Дагестан АССР-нин Бараногайск районунун «Череленне бурун» деп усаажылыга кой ажылынын совогу нарын дүктү койларын өң дөре ала-турт усаазарынын бирөөзи — грошын усаажын төртүтүгөн чери болуп деп улут койду Д. А. Максутов чугаалаан. Сохово беш чык иштиге 25 муң койларын бирөөзүндө-не ортувал-биле сес болгаш кой килограмм бекдик шынарлыг дүктү ап турар, оң бир килограммының бот-үези 12—13 рубль (эри акаш-биле). Эрткен чылын сохово ийн муң ажык центер нарын дүктү болгаш 3660 центер эшти күрүнеге дужаган, чуутта яны-бүрү районнарыча болгаш улус демократиялынын чурттагыраче чеди муң хире уре-укаалы койларын чуртукан.

1960 чылда бистин бригаданы бекдиктен хүлээлгелерин алган болгаш оларны алдары-биле күөсөлдө. 880 тогу койларын бирөөзүндө-не 8,8 кг дүктү азы 1959 чылдагыдан 1,3 килограмм хейну алган. Коммунист күн-ажылында бригаданы деп эшти бригадага ты-выскан. Соховога бо бекдик атты ам беш койду бригадаларга тывыскан деп эш Максутов чугаалаан.

Бо чылын хой бүртүзүндө дүк кыргыдынын 9—9,5 килограмм чедир, килограмм дүктү бот-үезин бир рубльден азарткаш, а ол шыкын хой бүртүзүнө 12 килограмм дефин негелденер алып деп шийтирилөөн бис. 1961 чылда бүтү соховога ийтин-биле база бекдик хүлээлгелер алдыган.

Чик өртектиг дүктү бүдүрүп, оң-биле эки шынарлыг дүктү кылган хемче чоңун өзү турар хергелдин хандырынын дүрдөгидер дөш демисеге киржирине чүртүтү бүтү хой ажилдакчыларын эш Максутов хыйгырган.

Чедикшиктер дугайын чугаала-вышкан, республиканын көдө ажил-агыйн улам ийни көдүрерине ам-да ажилдакчыларын турар кура-зылар дугайын мыттавайн барып болба. Караогайск районун чедик колхозтары бистин сохово-биле вожа турар. Оларнын чери бистин сохово-туунда дөрт капат улут, ийчылда-ла олар ол черлерден өзөш продуктуларын ап турарлар. Нарын дүктү хой бүртүзүндө эки-ле дөш 4,5 килограмм дүк кыргын ап турар, а уре-укаалыг хойларын өстүрбейн турар деп оратор демделгелен.

Бистин соховотун ажилынын эки дүжүлүгүндө бүтүрөөн, колхозчулар колхозтарынын базазында сохово-тар тургузарын дилгирлер. Ол айтыргы дүргөн шийтирилөөн дилеп тур бис.

Н. С. Хрущев. Ол черлерин илерин соховога каларын азы ол черлерге өске соховотарын тургузарын санапдап турар силер бе?

Д. А. Максутов. Ол чери колхозтарынын базазында соховотарын тургузуп болур.

Н. С. Хрущев. Ол ажилыг деп санап турар силер бе?

Д. А. Максутов. Ажилыг болур.

Н. С. Хрущев. Ону чорудары ажилыг деп болуп тур мен. (Адыш часкашымын).

Оң ийи оратор хойларын күш-ажылынын байдалдарынын болгаш соховога ажилдарын организастаанынын айтырылыгында докта-лаш, хойларга өргөжөк чүтүлө бүтү культура-амыдырал байдалдарын туртуган, мычылда-ла күш-ажылыг чорудууларын кошкан механизастаттыган деп демделгелен. Чижэ, 700—800 баш кодин койну суттарга дөш, сутну 12—13 метр ханы кудатан бүдүрөзеп узар турар суттарга турар. Бир узактоктан өске узактоктөк бригада вагончиктерин шарылар-биле жүжүрер берге, а чамдыкта элеинки черлерге, мырмачай бодукас. Трактор олардын үргөдөн каалтар боорга, оңу ажилдап шыдаас-тыр бис. Боду чорутур моторлук вагончикти турту-гаш, оң улут өзөк мотору кудуктардан сутну узартып болгаш вагонну чырдырарга ажилдакчылар болу-дарын болуп көөрүн оратор санап-даан.

Н. С. Хрущев. Аңаа хойжулар чурттаан дөш мычарынар ол бе?

Д. А. Максутов. Ие, ол вагоннар-га хойжулар чуртап, хойларын сут-гарып шыдап болуп дөш. Вагоннар чырыкылыг болур.

Н. С. Хрущев. Кочүтүг шын-дыр. Ону кылыр херек.

Коммунист партия болгаш оң ленчи Төп Комитеди бистин мүдүрүсү кандыг-да соругам тур-гузар болза, оң күтөдөр дөш бистер, Дагестанын малчыларын бүтү күжүрүстү, билгилериниң харам-намыс бис деп эш Максутов чуга-лаан.

— Бистин колхозуусу — улут ажил-агый. Ол 6 муң гектар хире черлиг — деп дараазыкка чүве чугаалаан. Хмельничский областын «Удрина» колхозунун даргазы Г. И. Ткачук чугаалаан. Улут ажил-агыйлар бистин ажил-агыйлардан дыкка улут артык күштерлиг. Бистин ко-жаштыга турган Жданов аттыг кой-хоз экономика талазы-биле кошкан ажил-агый турган. 1958 чылда бис-биле каттышкан. Улуттар катты-жарынын мурунда тараа культу-разынын гектардан-на 16,8 центер болгаш чигир сөкөлөзүнүн гектар бүртүзүндө 212 центер дүктүтү ап, көдө ажил-агыйнын ажилыгын 100 га чериге ошаптыр 152 центер сутту болгаш 36 центер эшти бүдүрүп турган. Колхоз каттыжып алган. 1959 чылда-ла тараанын гектар бүртүзүндө 26,6 центер болгаш чигир сөкөлөзүнүн 350 центер дү-жүтүп алган, мычылда ажилдагып 100 гектар черге ошаптыр 472 центер сутту болгаш 106 центер эшти бүдүрүп. Ийдиг янылды, ул-гагыттар каттышканда артык күш-тү болуп деп чүве калы ажилда-кчыларын баштайгы чымында-ла кестү берген.

Н. С. Хрущев. Эш Ткачук, ул-гагыттар каттыжарынын мурунда силернин колхозуунар каш гектар чераг турган силер?

Г. И. Ткачук. 2500 гектар.

Н. С. Хрущев. Ам кашка?

Г. И. Ткачук. Ам 5973 гектар.

Н. С. Хрущев. Ол эки-дыр. Ийчыл-да-ла улуттар каттыжарынын эмин эрттирип база болбас. Эш Прозоров-тун колхозту улуттар каттыжарып дугайында чугаалап турар болууну чүтүлө пардап үндүргөн болгай. Оң улуттун турары колхозунда 27 муң гектар чер, 137 суттар бар мышкан ийик. Ол шын өзөк кылдынан, чүте дөшө, ийдиг ажил-агыйн улуту-ру дыкка берге.

Г. И. Ткачук. Ол ам бистин обла-ста эки колхозтун бирээзи.

Н. С. Хрущев. Хмельничский обла-стын байдалында аңаа хоовулдур арга, тарымыга тарымчалыг эки хөрүктүң черге 5 муң гектар чер — бо дөшөге эки ажил-агый-дыр. Мыч-ангаш, силерге болгаш силернин че-лишкисинерге өөрүп турар бис.

Агаар-бойдуштун тарымча чүк байдал туралык, чеди чылын ийи-ги чымын колхозчулар тараа кул-тураларын гектар бүртүзүндө 36 центерин өстүрүп, оң иштиге 460 гектарнын га бүртүзүндө кукурузу-нын 50 центер тараанын алган бис деп эш Ткачук чугаалаан. Чигир сөкөлөзүнүн гектар бүртүзүндө 350 центерин алган бис. Тараа болгаш техниктиг культуларынын дүжүдү-нү болгаш нийти чымылынын тал-лазы-биле социалистиг хүлээлге азыр күөсөлдөгөн.

Кукруза улут кедилгил культура деп чүвени ам бүтү кижилер билиш турар деп эш Ткачук демделгелен.

Н. С. Хрущев. Кукрузанын дүжү-дүн кайы хире ап турар силер, эш Ткачук?

Г. И. Ткачук. Бүтү шындыг гектар бүртүзүндө кукруза тараанынын 52 — 53 — 55 центер дүжүдүн ап турар бис.

Н. С. Хрущев. Бо зонанын гектар бүртүзүндө 50 центерин алары дөшө, ол хой өзөк шыжажыл.

Г. И. Ткачук. Ол хой өзөк, шуут 50 центерин, харын оң-лаа хейну ап болур.

Бекдик дүктүтү алырын хандыра-дык бис кукрузанын мурунда аңаа тарымчалыг культура тараан турган аныкка тарып турар бис деп эш Ткачук чугаалаан. Оң аңгыда, гек-тар бүртүзүндө 10 — 15 тонна ор-ганиктиг болгаш 2 — 3 центер ми-нералдыг чөмшүчүлгелерин төп ту-рар бис. Ийчылда-ла олар ам-даа чедикшиг турар, химия үлетпүрүнү ажилдакчылар чөккү үедө ми-нералдыг чөмшүчүлгелерин бүдүр-ерин дүргөн көвүдөтөсө чогуу-тур. Олуртуп тарым культурага ажилдуу тракторларын, култивато-рларын болгаш кукрузаны өстүрер талазы-биле ажилдарын комплек-

лиг механизастарыга кукруза ажаап алып машиналарын кылып үндүрер база өргөжөк чүтүлө. Бир өзөк бо машиналарын болгаш ми-нералдыг чөмшүчүлгелерин кылып үндүрерин көвүдөтөп болувооса, Ни-кита Сергеевич, ийиң кукруза та-лазы-биле бис АКШ-ты азыр бис.

Н. С. Хрущев. Шын-дыр. Олар мы-да гектардан 30 — 35 центер та-рааны ап турарлар. Ийдиг болган-да, бис оларны кукруза талазы-би-ле ам безин эрте берген бис.

Г. И. Ткачук. Колхоз бо чымын 800 га кукрузаны, оң иштиге 400 гектарын бышкан тараанын алы-рынга тарым, бис гектар бүртүзүндө 50 — 60 центер тарааны алып бис.

Н. С. Хрущев. 50 — 60 центер коңчүт эки-дыр. Силерге байып чеди-рер алар-дыр. (Адыш часкашымын).

Г. И. Ткачук. Бистин болгаш өске-да колхозтар чигир сөкөлөзүнүн бекдик дүктүн өстүрүп турар. Бистин колхозууста чигир сөкөлөзүн 700 гектарын тарып турар бис.

Н. С. Хрущев. Силер кукрузанын сөкөлө аңгылыга тарып турар силер бе?

Г. И. Ткачук. Ие.

Н. С. Хрущев. Ол дөшөге кукруза-га оң тарымчалыг аныгыты бөр.

Г. И. Ткачук. Ийчылда-ла сөкөлө-тү ажаап алырын болгаш өстүрү-нүн механизастарынын айтырын дыкка өжүк шийтирилөөн турар. Бо ажилдарга, мыланыг сөкөлөнү чүдүрер болгаш дүжүрер машиналар дыкка өзөш. Мында дыкка хой ажил-дап хол-биле кылдынын турар. Бистин конструкторларымыс бо айты-рыгын оокму шийтирилөөн турар. Оңу олар чоокку үедө шийтирилөөн бо-дар болба чөгуур.

Н. С. Хрущев. Конструкторымыс та-арымча көк бооп турар бе, азы олар өзөш бооп турар бе?

Г. И. Ткачук. Эвөөш-тир.

Н. С. Хрущев. Ол дөшөге констр-укторларын бүртүзү өзөш-тир.

Г. И. Ткачук. Ажаап алышыкка машиналарын ап көрөш.

Н. С. Хрущев. Эш Изакоен чүве чугаалаан, коңчүт эки сапал үндү-рер.

Мал ажылын хөгжүдүрерин айты-рыларын чугаалаан, эш Ткачук ам үедө колхоз 2870 баш мыйыстыг бо-ди, малдыг, азы көдө ажил-агыйнын ажилдагып 100 гектар чериге ошаптыр 60 баш, оң иштиге 21 баш ийектиг деп дыңнаткан. Аван-ныг болгаш кунтун баш саны дыкка дүргөн көвүдөтүр.

Хмельничский областа тарымчалыг калбарып турары чочка-тарааны ажаап алырын механизастарын чо-каштып кылыр талазы-биле бо үеге чедир-ле чүтү-ла мычкан деп оратор демделгелен. Чижэ, «Укрназ» колхоз гектар бүртүзүндө чочка-та-раанын 31 — 32 центер дүжүдүн ап турар, мычылда оңу 400 гектар-ын тарып турар. Чочка-тарааны ажаап алырын машина чөк.

Н. С. Хрущев. Ажаап алышыкка-нын эки машиназын Львовск станция чогаптын кылган болгай.

Г. И. Ткачук. Саванын ажаар бол-гаш сарыагтар ажилды механизастар айтырып база шийтирилөөн-мөн, бо дөшөге тараа ажаап алыш-кынында эч чедикче чөк чүве-дыр, мычылда саван хоовла артып турар, оң ужуку-биле аныс аңдырылганы болгаш үлдүрелдегиле чорутуулайн турар. Саван ажаалды саапал тур-дар, а конструкторлар бо талазы-биле чүве болайын турарлар.

Н. С. Хрущев. Бодан-на болгай. Эш Изакоен чүве чугаалаан, са-валын кыргың.

Г. И. Ткачук. Амдымында чүт-ла көвүдөйиң турар.

Н. С. Хрущев. Силер шын чуга-лаптыр. Кашаң силерге машина че-дир ажаарымыс чүтүрүрүмүзү чүт. Бо дөшөге байдалды колхозтун үе-лел көөрүнүн шын өзү-тур.

Ораторун болуп турары-биле аларга, колхозчуларын сөздөзүн чымыдырган, аңаа көдө ажил-агый артелинин Уставынын дугайында ай-тырыгын, чер, кодин чаны үчүстү-ктү дугайында, колхозчуларын пен-сия-биле хандырап дугайын чугаала-жык, база ол мышкан нийтигге ажил-агыйнын хөгжүрерине ателье-дин кежигунеринин сонургалын күлгөрө чамдык хемчеглерин ажил-

дап кылыр өргөжөк чүтүлө бооп турар. Бисте камалга чөк, ийиң-за-ман чөк төтүлгөй чарыгдар чорук-тур болгаш багай ажилдап турар чалгаалар хей, харын ол дөшөге бис-тин бүртүзүсү, масса-политиктиг ажилды бис эки тургуспаан бис. Мычылда-лаа чүт-лаа чүве-биле дымнырып чазан ийдиг кижилер база бар деп эш Ткачук чугаалаан. Чайын олар кала-ла ажилдаптын турарлар, ийиң-ла бир черден чигир сөкөлөзүн, кукрузаны өрөп алы-рын орадажын турарлар. Сөкөлө болгаш кукруза өрөарар чорукту чөк кылыр гөдөдө, ийдиг кижилерге хамаарыштып шыгыг хемчегин алып берер. Арага-чымыс кылыр чорукту ап көрүрөр. Арага кылыр кижилерин ам-даа чык көрүшпаш.

Н. С. Хрущев. А бир өзөк украин-лер, оорлап турар кижилерге улур хойлууну үндүрүрөсө. Ону кылып болур-ла болгай, мындыг бе?

Г. И. Ткачук. Байып калсаар.

Н. С. Хрущев. Арага-чымыс кылып турар кижилерге-лаа улур, оңу ажи-п турарларга-лаа улур, ол арага-чы-мысты хергелеп турарларга-лаа улур алы. (Залда шимээрзөшкөн).

Г. И. Ткачук. Хей жип турар мы-дыг кижилерге хемчег көртүрер кер-ек.

Колхозчулар алган хүлээлгелерин алдарымыс-биле күөсөлдөп, оңу-биле чеди чымын планын хуусаа бетинде түздөдөгиде, бистин туралы ком-мунист тургузарынын хергелөтө бо-тарынын салымыкынын кирер деп Пленумун бекдик ийдирилөөн эш Ткачук партиянын Төп Комитединге бүдүргөдөн.

Партиянын Кострома обкомунун бирги секретары ш. Л. Я. Флорентьев областын малчыларын дөшөкчү Пленумунга Н. С. Хрущевтин шүтүмүчүлгөсүн партия организастаанын хуулап алган, оңу барымда-ла ажилдаанын меделгелен. 1959 чылда өзү бүдүрөп 44 хут, 1960 чылда 68 хут өскөн. Ийчылда-ла ол дөшөге бистин шыдар артамыска болгаш чоңун хергеленгел ам-лаа дүшөйиң турары бо деп оратор чугаалаан.

Костроманын фермаларында анык күштер — үш муң беш чүс олдур болгаш кыстар эрткен чылын ажилдап кирген чугаалаан. Олар мал ажылында депшигелегил арга-ларын шыдамдыккай-биле негелер-ди, «17-ти Октябрь» колхозтун даргазы Социалистиг Кун-ажылынын Мадарды П. А. Малинина шыкан алдардыг мастерлерден өрөшин ту-рарлар.

Хей сүт бүдүрүп турар ол кол-хозтун кижэ-биле көдө ажил-агыйн специаластарынын дыкка ажилтын эш Флорентьев көргүс-түр. Ол колхоз 100 гектар черге хамаарыштыр 21 сазр ийектерлиг, 46 мыйыстыг бола малдыг, Илек бүртүзүндө ортувал-биле 5 муң ки-лограмм сутту саап ап турар. 100 гектар черге хамаарыштыр 814 центер сутту бүдүрүп турар. Мал ажылыг ол колхоз эрткен чылын 100 гектар черге хамаарыштыр 191 центер эшти бүдүрерин чеди-п алган.

Ол колхозта малдын кол чеми картофель болуп турарын эш Флорентьев дыңнаткан. Агаар-бойду-штү байлаш тарымча чөк болган эрткен чылда ол артыг гектар бү-ртүзүндө 220 центер картофельди алган, оң бот-үезин килограмм бү-рүзүңгө чаз акаш-биле бир көпөк болган.

Н. С. Хрущев. Аңаа чигир сөкөлө-дөк тарым көрөсө кыдымы деп санап тур мен. Кукрузанын эки-дыр. Бир өзөк эки үнер болза, мал чөмшү бүдүрерин ол ийи катан кө-вүдөйиң болур.

Л. Я. Флорентьев. Ол талазы-би-ле бисте массалыг дүжүлө чөк.

Н. С. Хрущев. Шенеп көрүрө.

Л. Я. Флорентьев. Шенеп көрө-херектиг харын. Сөкөлө тарымын Малинина шыкан кижиге сумелд болур, чүте дөшө ол кандыг-даа ажилды иделгелди кылып турар, мычылдап оңу бөзө кылыр боор.

Бис база өзү өрөшин көрө бис.

Ол колхоз эрткен чылын бир ийнеке-ле 4,5 тонна картофельди белегелгөн, а кукруза-биле калы тур ийек бүртүзүңгө 20 тонна чу-дүктүг чөмөрүн белегелгөн.

Н. С. Хрущев. Эш Малининанын даргалат турар колхозу кукруза-дын кайы хире дүжүтүп ап турар-мы?

Л. Я. Флорентьев. Гектардан ор-тувал-биле 477 центер.

Н. С. Хрущев. Ону эки-дыр деп санап тур мен. Кукрузанын эки үнерин турарын, оңу чалбак арты-биле сымар кылдыр тараанын эш Малинина-биле чугаалажып тур-гунда ол чугаалаан.

Л. Я. Флорентьев. Ам дөрбөлчүгү-улаңгаш арты-биле тарып турар. Мычылдап түннелдер эки бооп ту-рар.

Н. С. Хрущев. Картофель-биле эш Малинина чүте чоргаарынын турары?

Л. Я. Флорентьев. Мында хей чыл-дарын дүжүлүгүмү бар, мычылдап дүжүлө дыкка эки бооп турар.

Кун ажылынын талазы-биле об-ласты хей чылдарга чагыс черге таптап турар. Чүте дөшө бис колхоз бүртүзүңгө бичиң-бичиң фермалар-нын базазында күш ажилын чоруду-п келген бис деп оратор үргүчү-лөөн. Бис ам кустарыгн тускай-жыткан улут фермаларын организастаанынын орунда кирген бис.

Баштайгы күш фабриказын Карава-ево институтунда Волга ол чарыгын ме устак ажил-агыйныга тургус-кан бис. 1961 чылда ол ажил-агый 8 миллион борбоп чурталар-ны алып — ол дөшөге ийи чыл му-рунда 978 бичиң фермаларын ал-ганыдан хей болуру ол.

Ажил-агыйн специаластар идеаны хөгжүтүшпаша, Кострома областы романов усаажыг хойлар-дык суралгыларын бирөөн бооп келген. Мычылда-ла ам колхозтар-ны романов усаажыг хойларын өс-түрүр деп ажаалдары берге. Бур-пал чыл бүрүдө областа дүк сазар планын берип турар, мычылдап романов усаажыг хойларын кыргы-паша — тон кылыр алгыларын дүк кылдыр шыкчидер ужура тазарып турар. Дүк чөк алгытын тон кылып болбас-ла болгай.

Н. С. Хрущев. Ол хойларын өс-түрөдө кыргын турар чүве бе?

Л. Я. Флорентьев. Ие, дүк бе-леткөр планын берип турар дыр.

Н. С. Хрущев. Ол хой кайы хире дүк бөрүр?

Л. Я. Флорентьев. 1—1,5 кило-граммы боор. Оларын чүге чазын кыргаша, а күтүн хой жеки беле-ткөр планын күөсөлдөп турар. Мен бодарымга хой жеки дыкка херек-тиг.

Н. С. Хрущев. Тон кылыр хой же-ки өйөсө херектиг деп силер-биле каттыжып тур мен. Бис — соңгу чүк чүртүтүп

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТӨП КОМИТЕДИНИҢ ПЛЕНУМУ

(Төңгүзү. Эгези 1-ги арында).

Таш ногаз бүдүрүчүлөрү чар болгон турар ужурут. Иччандар мал чеми култураларын бүдүрүшкөн көздөрдү сорууда-биле тарылга шалдырнып тургузуу өдө көөрү эржекот чугула.

Мал ажылынын дүргөн хөгжүү турары-биле колбаштыр оң калжазларынын туудун шакычтылар дугайында айтырыгы оратор тургускан. Эштеп кылар кажааларын туудун калжаз-биле чорудары шиптирлеткен. Эрткен чылым Улус ажалгай чөвүлелини бүдүрүшкөн болган СТС-тер эштеп кылар кажааларын 300 комплекстин колхозторга болган советторга кылып берген. Бо чылым 1000—1200 комплекстерин кылар деп турар. Ол чорук малды таарымчалыг ажарын чугула байдаларын тургузар.

Кемерово областын көдө ажыл-агыйынын ажалдагыларын база бугу ажал-шылдыр, бо Пленумун шиптирлер-биле чөспөгөнгө алган. Бистин чуртуусуна коммунизмни тургузарынын хөдөөгө боттарынын салымчыларын кылар дөш чуртуулугу ажылдар дөргөн эш Лубенингов савалынын түнелинде чугулаан.

Воронеж областын Май 1-зи атыг колхозунун тракторист Д. С. Носенко бодунун савалыга чигир сөкөлүнүн тарын өстүрүшкөн ажылы механизастаарын чугулаан. Ол дөргө хөй күш кирер култура. Калжаз колхозка тарылга шөдү көвүзгө бергенде чигир сөкөлүнүн ажалдагы чорудар кылар чөспөгө алган. Мынчанга оң ажалды механизастаарын трактористер ботандырып өгөлөн. Иччандар чигир сөкөлүнүн бугу ажылынын механизастаары ам-даа хуу четтинмей турар. Мынчанга инженер болган өргөмдөн оң ажалды бурга механизастаары арганы берип турар эш сайыраңгай машиналарын чөгөөдү тургузар ужурут.

СЭКП Ленинград обкомунун секретары эш И. В. Спиридонов савал берген. Көдө ажал-агыл продуктуларын бүдүрүшкөн болгон оу күрүгө сазарынын чеди чыл планын хууса бетинде күсүлгө дугайында хуулаагы алган, колхозчулар болган советтор ажылчыларын дөш хуулаагы ажалдагыларын дөш хуулаагы ажалдагыларын хууса бетинде күсүлгө дугайы партиянын Төп Комитетинде болган чазакка областтын ажылчы чоноры эрткен чылым декабрьда иленткен. Эшт, суг, чурга, картофель болган советтор дугайынын чыл планын өлөш ажыр күсүлгө.

Тускайыкта советтор чыл чылым дугурууда картофель бүдүрүшкөн 4 катал, ногаалары—3,5 катал көвүзгөтөн. Ол култураларын дугуруу 2 катал белгиз, бот-үнези 25—30 хуу чигиз.

Чер ажылынын култураларын улам чыгыш бердиринин, өртмөчн чигизинининин болган мурунчы дуржулагы бүдүрүшкөгө негиздеринин сорулааларына эш Спиридонов доктааган.

Ленинградты ногаалар-биле хандырынын айтырын барык бүртү-биле шиптирлөө бис. Ленинградты областын бодунун шипти бүдүрүшкөн күсөл-биле хандырган турар кылдыр суг бүдүрүшкөн миңг дөнелди чорук 3—4 чылдарда чеди алыр сорулга ам салдыган дөргөн эш Спиридонов уртгучула чугулаан.

Көдө ажал-агыл ажылдарынын механизастаарын дөнелди беди-деринин эржекот чугула болуп турары оратор айтыган.

Ленинградтың партия организастаары көдө ажал-агылда бар чет-пестерин узуулар дөш бугу-де хөмөгөлөрүн ап, чеди чылым үшкү чылымда эң бедик көргүзүлгө чеди алыр болган көдө ажал-агыл чылымда чеди чыл планынын оналгаларын беш чылда күсүлгө хандырыр деп эш Спиридонов чугулаан.

Көдө ажал-агыл өртмөчн Ленин атыг Бугу-өвдөл академиянын академиги А. Н. Асоченский савал берген, Совет өрге-чигирганын чылымдарын дугурууда бистин чуртуусуна, илангы Ортаагы Азиянын республикаларына улуг ирригация ажылынын күсүлгөнгө чугулаан. Оң түнелинде сугаттыг черлерин шөлдөр 3 катал көвүзгө.

Бо Пленумга болган алеттедерге база савалдарга чөр хастылар текшиканы бүдүрүшкөн көздөрдүн эржекот чугулаан айтып турду эш Асоченский чугулаан.

1965 чылда чер хастылар машиналарын параты 7—8 катал өстүрө кирдүган. Бедик бүдүрүшкөүлүг чаз машиналар тургузунар. Мелдиораттын текшиканы болган деринги бүдүрүшкөн хандырып турар специализастаан бүдүрүшкөн тургузарынын үзөи келген деп оратор чугулаан. Ол чорук сугаттыг черлерин шөлдөр көвүзгөдир арганы бөөр.

Сумь областын Ленин атыг колхозунун савалчы М. Х. Савченко илгирге үнүп келген. СЭКП ТБ-нын 1959 чылда декабрь Пленумун киржиктин болуп олуршкан, бөдүлүг кыжиринин—Тернопольдун кукурузуны Долинский, Ставропольдун хөйжүзү Малашенковун, хөвөн ажаар комайынын шылга-рагай механиги Турсуной Ахунованын болган боттарынын чегинишкенин чугулаан эске-даа кыжирлерин савалдарын улуг кичөөгөй-биле дыннаан мен деп ол чугулаан. Никита Сергеевич Хрущевтин чугулаан база конуг кичөөгөйгөй дин-

наан мен. Күш-ажылын бүдүрүшкөн улуг улгатыры болган көдө ажал-агыл продуктуларынын бот-үнези чигилери кайы кире улуг ужур-дузалык билген мен. Суг бүдүрүшкөн талазы-биле мезон чеди алган дөнелди ам-даа өвөөш дөргөн база билген мен. 1959 чылда бир инектен-не 8.905 килограмм сүттү саварыга безин мезон даандырган бөдү инектеринин дини суг савалы чүгө 107 тонна болуп, бот-үнези бөдү болгон.

Москвадан эш чала берген, көдө ажал-агылын тускай өртмөчнлери-биле, колхозун улгуртуулары-биле, бодунун шиптирлөө биле савал-бодолмын чугулаашкан мен. Мени шипал-ла дөткөнгөн. Херектин журуу болза савалдарынын күш-ажылынын бүдүрүшкөнү дини чөлдөрү, хөй сүттү бөзө болган оң бот-үнези чигилери болуп турган.

Бистин бригаданын фермазында 108 инектер бар. Анаа 9 савалчылар, мал чеми өстүртү 9 кижиле болган 2 танымылар ажалдап турган. Ам чүгө 3 савалчылар арткан. Ону механизастаарын ажалды-биле чеди алган. Бисте автосугаттыгына, машини-биле савалдан, мал чегин вагончугатар-биле үлөз арганы ажалдап турар бис. Ол иччандар инек өлгөн арылаар херексел ферма база бар. Бо бүтүнүн ажалында 12 эвөс, а 36 инектерин ажаап, савар арганын ажал мен.

Чеди чылым ийги чылымда ол савалчы инек бүдүрүшкөн 6000 килограмм сүттү саварын, бодунун бөдү инектеринин нити савалдан ийи катал көвүзгөдирин хуулаагы турган. Бодунун сөвүмү күсүлгө шипынымын бо хуу, СЭКП ТБ-нын Пленумуга өртүшкүчү-биле дыннап тур мен деп эш Савченко чугулаан. Эрткен чылым инек бүдүрүшкөн 6 муң 462 килограмм сүт салдыган. Нити савалда 220 тонна болган. Эң чугула чүгө болза бодунун хуулаа алган чаз инектеринин бирээсинин-не 2.500 килограмм сүттү мезонтор савал алганын бодур деп ол чугулаан.

Бодунун дуржулагы болган билимин ажалдагы улуг күсөл-биле, салгыш-сетка ханышкынын берип турар-мөң деп эш Савченко чугулаан. Бистин фермазына мурун дуржулагы школаны ажалдап турар. Ол үнөң дугурууда 300 ажал ажалы савалчылар ук школаны доктааш, хөй сүт саварынын мастерлери апарганнар.

Ол чугулаанын түнелинде бодунун колхозунун эрткен чылымда чегинишкенин дугайы дыннаган болза бо чылым инек бүдүрүшкөн 6.500 килограмм сүттү савар деп хуулаагы чугулаан.

Партиянын Ростов обкомунун бирги секретары эш А. В. Басови сөс берген.

Эрткен чылым областа агаар-бой-дустун байдал бердөөшкөнгө болза-даа ортума-биле тараш култураларынын гектар бүдүрүшкөн дугуруу барык 14 центер болган деп ол чугулаан. Күрүгөте 103 миллион кире пуд тараш дугулааттыган.

Мал ажылында улуг четпестер бар. Дык хөй районнар болган областа социалистик бедик хуулаагыларын алган-даа болза, оларын чугулаа организастаар ажал-биле бичкелдери барган. Оң түнелинде мал ажылынын продуктулары бүдүрүшкөнүндү үндүрүшкөн чорук «үзүлдө хандырмаанна». Эштти 235 муң тонна, сүттү—625 муң тонна, күш чургаларын—325 миллион кезекти, дүктү—17 муң тонна 1961 чылда белеткөөр деп оратор чугулаан.

250 муң гектардан өвөөш эвөс хур болган курукан черлерин база 50 муң гектар шыл-шылга шөлдөрүн көдө ажал-агылын ажалдагыга кылар деп турарын ол айтыган.

Областын колхозтарынын болган советторунун ботандырып турары чөр ажылынын култураларын беди-деринде улганды хөмөгөлөр дугайы эш Басов чугулаан. Бо ажалдарга чамдык машиналарын чедишкени оратор чугулаан.

Сонгу Кавказга мал чегинге кол чүгү тарымал тоорук болуп деп ол чугулаан.

Могилев областын «Тилелгө» колхозунун тракторист Г. Ф. Жудро савалдан өгөлөн. Бистин партиясы болган Совет чазары бөдүн кичилерин үнүп калжа-даа кичөөгөй-лин-биле дыннап, мынчанга бодунун ажылынын болган чамдык тары-барык келер бергелерин дугайында бо Пленумун киржикчилеринге чугулааларынын шиптирлөө мен деп ол чугулаан.

Колхозка кукурузанын кайы кире чигинишкенин көртү турганын, чамдык бригаданынын ону тарымырына өң багай болган ойук-челик черлерин дугуруу берип турганын механизатор чугулаан. Ону тарымы шөлдөрүн дугуруу-биле болган хол-биле болжааларын турган, оң ужуруудан ногаан массанын эң күдү дугуруу ап турган болгай. Мынчанга колхозтун партия организастаарынын шиптирлөө ажалынын сонунда кукуруза тарымы-биле өлгөн өңи көртүшкөн черин тускайлап берген. Үндүрүн күш халас барбаан. Кандыкынын 1959 чылда гектар бүдүрүшкөн-не 800 центер ногаан массаны алган. Иччандар-даа силесту бот-үнези бедик, кукурузанын бүдүрүшкөн ам-даа долуу-биле механизастаарына турган.

Ол чылымда күтүгүндө комплек-сиг механизастаарынын эвөңгө тургускан, Г. Ф. Жудрога дугуруган. Анаа 101 гектар черин тускайлаан. Ол бодунун дугулаагы А. Хараан-

биле калы черин күтүн мык белеткөө, шөлдө хөй санын чегинишкенин өстүрүшкөн болган чазын тарылган мык чоруткан, чылым ууза-дараа часташкын үзүндө бөдүн олуртулар аразын 5—6 катал үндүрүшкөн, үнүштү минералдык чегинишкени-биле ийи катал чегирген.

Мынчанга эвөң гектар бүдүрүшкөн-не 1165 центер ногаан массаны мочактары-биле кады ажаап алган.

Оң эвөңгө чегинишкенин колхозтун бар инөңгө-ле 26 тонна кукуруза силесту савар арганы берген эш Жудро медөгөлөн.

Н. С. Хрущев. Эр келер! Мал ажылында хөжүдөгү чорун бистин колхозу-биле улгуртууларын кукуруза дулаан деп эш Жудро чугулаан. Сөвүгү ийи чылымдарын дугурууда малдын баш саны барык үш катал өскөн болган оң продуктулу база улгакан.

Көдө ажал-агылга чаз машиналарын бүдүрүп үндүрүшкөн көсүкү-биле көвүзгөдирин дөмдөөш, механизатор шиптирлөө негеддеринин база кылган. Машиналарын артык көсөктерин тывары берге деп ол чугулаан. Дөрбөлчүн-уулаачак арта-биле чазар машинанын үзүндө чаштырар кезон алыр дөш колхоз чазын, кукуруза олуртуп турар бөдүнү төлөөчкенин муңуң километр ирракта турар Кировоград заводунче чорудар ужурга тарышканын ол сактып чугулаан.

Январь 17-де СЭКП ТБ-нын Пленумуга ийги айтырыг талазы-биле савал бөдөр-биле партиянын Днепрпетровск обкомунун бирги секретары эш А. И. Гавейи чүгө чугулаан. Областын көдө ажал-агылында чамдык өңи түнелдер чеди алдыган. Күрүгөте өлт, чургалар, дүк, тарымал тоорук, кукурузанын хандырмаан үзүндө, ногааларын савалдарын планын күсүлгөнгө. Сөвүгү ийи чылда малдын баш саны дык көвүзгөн. Апрель бирөгөте чеди 800—850 муң хаван оолдарын алары көрдүгөн. Бо чылым 1—1,2 миллион хаванарын семирти азыраар дөш белеткөдир чорудуп турар. Ол дөргө өлт бүдүрүшкөн хаван өлгөнүгү улуг-хуурун 31 хуу турганында 55—60 хуу чеди бедир.

1960 чылда областа көдө ажал-агылынын 100 гектар ажалдагы черингө ошаптыр 59 центер өшти, 293 центер сүттү бөдүрүшкөн. Чеди алдыган дөнелди ам-даа күдү, бис анаа хандырып турар бис деп эш Гавейи медөгөлөн. Малдын баш санын улам май дык өстүрүп турган, 1961 чылда областа чүс гектар ажалдагы черге ошаптыр 72—75 центер өшти, 330—340 центер сүттү бүдүрүшкөн.

Эш Гавейи оң ийи чугулаан болза, мал ажылынын чөртүгө кемзөдиг продуктуларын бүдүрүшкөн, биске 1961 чылда 180—200 миллион пуд тарашын алары эржекот чугула. Областа херек кырында ийи тараш културалары—кукурузаны болган күдүн чазар хандырмаан-тасты өстүрүп турар, иччандар кукурузанын тарылгаларында тараша хөргөлөрү-биле үш миллион гектарын тускайларын болган анаа гектар санында 50 центер дүктү аларын Н. С. Хрущев тарымал чегирге сүмөлөн. Днепрпетровчулар ол үш миллионунун иштинде кайы киреи оларга ошаптыр дугуруу дараткан, 350 муң гектар деп савал көргөннар. Ам эвөңгөдө болган бригадаларда, колхозтарда болган советторда бедик дүктү дөш дөнелди калбарган. Кукуруза тарымына дөре черлерин үштү, механизастаарынын эвөңгөлөрүн чегирлөө дөштү турар. Ажал-агылдар кукурузанын хандырмаан үзүндө ийи-биле бүрүн хандырыткан.

Областа чигир сөкөлү болган чөкөр-тараш мышак култураларын мал чеми кылдыр тарымын база калбарып турар. Лөңөрүнүн тарымынын төртүгү хаванга-ла чартык гектар ошаптыр кылдыр тодараткан. Эш Гавейи сугаттыг чөр ажылы калбарып дугайында айтырыга кирген, областа улуг суг куруларылар болуп турар деп медөгөлөн. Суг шыгжамыры-биле кады Днепр, Днепр-Привой Рог канал болза суг-гарылагы шөлдү 60 муң гектарга көвүзгөдир арганы бөөр. Анаа 190 миллион рубльди чарыгдары негиртнер, иччандар-даа ол чарыгдарлар 2—3 муң иштиде дугулааттыган.

Оң сонунда Воронеж областын Ново-Уманский районун Киров атыг колхозунун трактор бригаданынын бригадир эш Н. Ф. Мануковский сөс алган. Көдө ажал-агылын куруларын мобилизастаарынын болган продукцинын бот-үнези чигилеринин айтырыларын ол тодаргай чугулаан.

Бистин трактор бригаданы кукурузанын холдун күш-ажылын ажалдагы өстүрүшкөн чымынган дуржулагы ажылдагышкан. 1960 чылда эске култураларын өстүрүшкөн комплекслик механизастаарынын негиртнер деп шиптирлөө болган мал ажылынын хөй күш үнөр ажалды механизастаар кырып деп оратор чугулаан. Бо өрткен чылда ажалды түнелдерин калды болганы?

Гектар бүдүрүшкөн 130 пуд тараш култураларын дүктү алдыган, кукуруза тарашынын дүктү гектардан-ла 30 центер, а ногаан массаны болган мочактарынын 360 центер болган. Ол чорук бир инектен-не 24 тонна силесту савал алыр аргалык болдурган. Оң алгач хаван фермаларында 500 тонна чымын консервалдан мочактар кудал берилген. Чиге-тарашын болган тарымал тооруктын тарылгазы калбарган.

Бригада бажында чегиништ болган хөңгө олуртуп култураларын өстүрүшкөн барык бугу ажылынын механизастаар шыдаан, оң түнелинде бичкелдери чамдыгына хөмөгөлөрүн бүдүрүшкөн күш-ажыл чарыгдалы дык чигилген. Бригадага бө өрткен чылым бир центер тарашын өстүрүшкөн чаз акша-биле 1 рубль 69 көпөк, кукурузанын силестуан ногаан массанынын — 14 көпөк болган.

Мынчалар-даа бажында чегиништ болган хөңгө олуртуп култураларын өстүрүшкөн чамдык ажылынын бригадала ажалда чеди механизастаар шыдааган. Моча-биле холбаштыр өңү келген негеддерин хандырып турар машиналарын конструкторлар тургузар ужурут деп эш Мануковский чугулаан.

Делгелгө картофель ажаап алыр эки комайынын көртүгү турар-даа болза, хөвү шөлдөргө көвүзгөс бөдүрү. Оларын ууаас шөлдөргө келирин маваар бис деп эш Мануковский чугулаан.

Н. С. Хрущев. Чамдык машиналар делгелгөде эки ажалдап турар, а хөвү-шөлдөргө багай болуулар чүгө болуулар.

Н. Ф. Мануковский. Бистин бригадала бистин хара көртүгүн шөлдөрү-биле комайынын шөпөс бөөр арганы биске бөдөр мен элөөн чаз катал дыккан мен. Оларын элөөнүн черлерге шөпөс турда, олар ажалдап турар, а хара көртүгүн черлерге багай, херек мырышак өске болуулар.

Шөлдөргө органиктик чегинишкенин өстүрүшкөн механизастаар, ол сорулга-биле улам сайыраңгай машинаын кылып үндүрө дугайында айтырыгы база оратор тургускан.

Н. Ф. Мануковскийнин трактор бригаданы А. В. Гиталовтун улгурган бригаданы-биле чарыкп турар. Бригадалар боттарынын аразында сыйры хандырмаан тулуп, дуржулагынын солчуп турар. Эш Гиталовтун чугулаан чугулаанын сөвүлдө бар турар аргаларын болан көргөн, кукуруза тарашынын дүктүн гектар бүдүрүшкөн 40—50 центер чеди алмышлар бис деп савал туу мен дөргөн оратор чугулаан.

Мал фермаларында хөй күш үнөр ажылынын механизастаарынын дуржулагынын дугайы эш Мануковский тодаргай чугулаан. Бригадала хуусада механизастаарын чегирлөө чегин дөштү, хаванарын «столаваанын» тулуп, семиртилгө салырында мал чегинишкенин белеткөөр болган үлө бөдөрүн бүрүн механизастаар алган. Хаванарын көртүгү ажалдагы шиптирлөө. Чегирлөөгө чегинде механизастаар М. В. Лесной болган Н. П. Мануков ажалдап, бө өрткен чылда илгөөн 1212 хаванарын семирткөө, күрүгө дугулааганнар.

Суг-баран фермазында инектерин олдырып турар чыгы үлө көртүгү инек савар машинаын ажалдап, 250 инекти савал турган 20 савалдарын санын 5 чеди эвөңгөткөн. Туртуу азыраар үлө ферма инектерин савар чазы-биле, инек савар зал чөккө организастаан. Инек кажазында асылдык орукту тургускан, ону дугураар вакуумтун апараттары болган бидондары дөшт шөлдөрүн шиптирлөө турар. Инек саварын иччандар организастаан сөвүлдө инек савар агы залды тургузары, инектерин туртуу азыраар черлен савар затче болган бедик хөй дөри эржекот чугула эвөс апарган. Ол бугу күш-ажыл чарыгдаларын дык өвөөткөн. Ам савалы бүдүрүшкөн аргаттыг дулаан-биле 50 центер инектерин савал турар деп эш Мануковский түнелинде медөгөлөн.

Одесса областын Горький атыг колхозунда эвөңгө улгуртуу. Социалистик Күш-ажылын ийи лавпы Маалыры алдыгы кукурузачы Е. В. Блажевский илгирге үнүп көргө. Пленумун киржикчилери оңу ийи-биле утканы.

Мезон эвөңгө шиптир кукуруза өстүрүп турар, оң кол-ла сорулазы — кукурузанын бүдүрүшкөн болуп. Ону бис ам 13 чылда өстүрүп, гектардан-ла ортума-биле 75 центер тарашын ажаап ап келдишк деп, ол чугулаан.

Илгир бедик түнелдерин бодунун эвөңгө канчак чеди ап келгенгине эш Блажевский доктааган. Ук черге таарып тускай сөрттүгү үзүндө белеткөө алганын, хөртүнүк болжаады, чегинишкенинде онза кичөөгөй-гейин улгандырган, кукуруза тарымы гектар чөр бүдүрүшкөн 8—10 центер ирж өдөткөн, бир-бир центер суперфосфатын, хуулу төп, үзү-токтү 28 сантиметр ханы алдыр, кыжын анаа харым хөртүктелдирер, чазын хар суун илгир хөмөгөлөрүн ап турарын ол чугулаан. Кукурузаны тарымы мурунда гектар черге-ле суперфосфат, лага өлө-биле холуктуп бир тонна ирж «дөктя төп, хөртүнүк култивастаан, дескелен турган.

Тарымын дөрбөлчүн-уулаачак арга-биле чорудуп, оңу дескелен бастырган. 4—5 хонганда оң кырынын довураан хөңгү, чымчалды сорулга-биле кылдыр илгиртеп турган. Оң хонганда кукуруза үнүп келгере уа бүдүрүшкө ийи үнүштерин артыр-бышаан, довуракты үзүн болган доору дугураар үндүрүшкөн, оң сонунда ол хонук өрткен саваны-ла үндүрүшкенин база ийи катал чорудуп турган. Кукуруза сывы туруп келгере өрткөн шактарда оларын тускай химикат-биле дооунаандырып турган (изит хүн херелди дык шөлдөргө дооунаандырып кужу чилер чүгө болганда, ону хуулу өрөй чаштырып болбас). Кукурузаны мындыг аргалар-биле ажаап өстүрөт, күзүн гектардан-ла 114,8 центер тарашын эвөңгө алган!

Илгир болза-даа эвөңгө бар кукурузанын тарашынын бажыды өрөйтөп турарын эш Блажевский медөгөлөн. Август айын эгезинде бичкелдери сөрттүгү үзүндө тургузарын ол ордандып турар. «Белозубовидный» деп, 100—105 хонгаш бичкел үзүндөгү сөрттүгү тарып өгөлөн сонунда колхоз гектардан-ла 50—55 центер тарашын август ортан үзүндө ажаап ап турар апарган.

Бир эвөс күзүн тарашын тарашын чөй өгөңдө мал чегирери-биле кезип алган, оң ортуна «белозубовидный» тарымы болза сентябрьнын сөвүлгү үзүндө оң бышкан тарашын ажаап ап болуп деп эш Блажевский чугулаан.

Н. С. Хрущев. Ортан чөкө кире дүжүттү ап турар силер?

Е. В. Блажевский. 40—45 центер тараш.

Бистин эвөңгө партиянын ам болуп XXII съездинде алды кылдыр «диль хуан-ху» деп үзүндө олурган ийи чүс гектарын та бүдүрүшкөн 100 центер, эрте бичар «белозубовидный» деп үзүндө олурган беш гектарын та бүдүрүшкөн 65 центер кукуруза тарашын аларын хуулаагы деп эш Блажевский түнелинде чугулаан.

Илгирде Орлов областын «Ленинск туу» колхозунун даргасы эш С. Н. Фак. Мезон улгурткан колхозун улуг болган хөй алдырларгы ажалдагы болуп турар. Улуг-улуг шөлдөргө коволянын, чигир сөкөлүнүн, картофельди өстүрүп турар бис. Нитинин мал ажылы калжаз-биле хөжүгү турар. СЭКП ТБ-нын сентябрь Пленумунун (1953 чыл) сөвүлдө колхозуусу улуг өсөргөлөргө болган. Оң эвөңгө хөжүгө бичкелден, тараш култураларын дүжүтү бөдүн, өлт, сүттү бүдүрө болган күрүгө сазары алды-чөй катал улгакан. Чер болган мал ажылынын өске-даа продуктуларын бүдүрүшкөн болган күрүгө сазарынын хөмөгөлөр хөй хөй катал улгакан. Бугу чүгүн малдарын баш саны өскөн. Көдө ажал-агыл артели чыл бөдүрө гектардан-ла 250—270 центер чигир сөкөлүнүн ап турар деп, ол чугулаан.

Н. С. Хрущев. А картофельди чегини ажаап ап турар силер? С. Н. Фак. Эрткен чылым 500 гектар шөлдүн та бүдүрүшкөн 102 центерин алган бис. Н. С. Хрущев. Силер картофельди гектар 102 центерин, а сөкөлүн — 270 центерин алган-дыр силер. Бир эвөс мал чегинге чигир сөкөлүн хөй күш тараш болуулар, картофельдине болуулар мал чегинге оң едичилерин ийи-ийи чартык катал хөй күш алыр ийи күш силер. Силерге өлт, акша ол болуп-тур.

С. Н. Фак. Мырында-ла шылдыр, Никита Сергеевич. Бо чылдан өгөлөн сөкөлүн мал чегинге тарымы бис. Н. С. Хрущев. Эш фактын дугайында чамдык фактыларын силерге савалдырып көрөй. Ол колхоз даргасына ажалдаш, ажал-херекти эки организастаар келген. Колхозчулар дадалаган турар-ла оу партия райкомунун секретарына депшиткен. Колхозчулар ол дугайында ТБ-га чазгазын бичип кырып, эш Фактын колхоз даргасына катал ажалдагынын дилөөнөр. Ол чыгаан ТБ-нын Пленумунга мезон номчанчынын силер билеп тур болуп силер. Оң сонунда эш Фактын көпчөлүгө катал чоруткан чүгө, мында ол ам ажалдап турар.

Эш Фак кукуруза өстүрүп келгенин дугайы Пленумга чугулаан. 1960 чылда 700 гектар шөлдүн та бүдүрүшкөн 685 центер ногаан массаны мочак баштары-биле катал ажаап алган. Ол чорук инек бүдүрүшкө-ле 42 тонна сөвүлдө белеткөө арганы хандырып.

СЭКП-нің ХХІ съездизин төлептиг уткуур

Күш-ажылчы сорук кирген

КӨК-ТЕРЕК. (Телефон-биле). СЭКП Төп Комитетинин Пленумунун материалдарын Сүт-Хөл районун ажилчы чоңнары бүгү чуртта ышкы калып таныштыр турар. Алдан-Маалары Советтин даргазы өш Даржайнын редакцияга дынайтаны болза:

— СЭКП-нин ээлчегин ХХІ съездизин бо чылдын октябрь 17-де чымдыр дугайында Пленумунун доктаалын ажилчы чоң улуг өөрүшкү-дүгү демлеген турар. «Алда-Маалар» колхозтун кыштагында сөөлгү хүнерде 500 ажы кой төрөө, он хураганнары шуну меңди. Чыжа, өш Кертин-оолдун 65, өш Назын-оолдун 63 хойлары төрөөн. Сары-Булду сүт-баран фермазында инектер база баялап өрөөлөт.

Чаш малды меңди хүлөп алып, эки доруктуруп өстүрер талазы-биле колхоз баштаар чери болган кезде Совет чамдык хемчеглерин апар турар. Чыжа, Оргу-Шалду кыштагында 200 ажы центнер эеленканы чедирген, чамдык малчынарга сакманшктерин база меңди чуртталган. Фермазыра мал ченин түзүлүшүрбөс сорулга-биле ченин өөрүтүлгезин доктаамал чурдуп турар.

Ниятинин малын меңди болган хур кыштагындагы колхозчуларын ол бүгү дөксөтин сьездиге чедиркиниги ужуражы дөш чамдык улум сорук кырген. Ол ышкы төрөөн суурун улум чагайжыларыга колхозтун тууду бригадаларына аш өткөр-фол) тодаргай түзүлгелерин алган ажилдап турар.

Пленумунун ажилтынган хүнүнге уткушту (кыска үе штинде) бригада 300 кубометр тууду мяжын белеткен. Чыргактын Тоора-Хемде ам 23 кичи ажилдап турар. Оларнын белеткен мяжын процентиг 2 автомашина-биле доктаамал өөрүтүп турар. Бо хүнерде колхоз төвүнде 100 ажы кубометр машты дүжүргөн.

УЛУУВУСТУ КИРИР БИС

СЭКП Төп Комитетинин январь Пленумунга чуртаалышкан айтырларын болган СЭКП-нин ээлчегин ХХІ съездизин чымдыр дугайында Пленумунун доктаалын таныштырды Бай-Тайга районун Сталин атыг колхозунун төп сүт-баран фермазынын саанчылары чыгып келгенер.

— Пленум ажил-агы чылдын түнелин үндүрүп, он улум хөгжүлгезин хемчеглерин айтып турар, а СЭКП-нин ХХІ съездизинге коммунисттер тургузурунун чаа программасын чуртаалаштыр. Партия болган чаа биче бо кире салгы салып турда, Тараан чурттуг чечетелишкенинге бодуустуң угуу-вусту киреро туржурт бис. Бо чылдын саап турарын 10 инектеринин бирөөндөн-не 1400 кг сүтү саап аларынын хүлөөнигинин, социалисттик чарышка саанчы Дыртыныаны кыргыдыр — деп, саанчы Сары-Тараа чуртаалаш.

— Ферманч дээр саанчынын кыгтарынын түзүлгезин-биле хүлөп алдым. Анда хары кыдыр он инектеринин инек бүрүздүлөндө 1300 кг сүтү саап алып мен — деп, өш Дыртыны бодууну санаалыкта чуртаалаш.

— Ол-да районун «Найрал» колхозунун хойжуу Иргит Доржу эркен чылдын 100 койга ошааштыр 133 хураганнарын меңди өстүргөн. Бо чылдын 100 койга ошааштыр 150 хураганга болган бир хойдан-на 2,5 кг дүктү кыргып аларын ол хүлөөнгөн.

Н. ХЕРТЕК.

Пленумнун материалдарын танышкаш

КӨК-ДАШ. (Телефон-биле). СЭКП-нин ээлчегин ХХІ съездизин бо чылдын октябрь 17-де чымдыр дугайында Төп Комитеттин январь Пленумунун доктаалын ажилчы чоң улуг өөрүшкү-биле уткан. Пленумунун материалдарын чер болганда калып таныштыр турар.

«Чаз орду» колхозта парторганизация секретары өш Сан-Хөөнүг дымнатканын Бугаар алырга, колхоз төвүнге болган фермазыра чоңун хуралдарын өртүрүп, анда Пленумунун материалдарын, кезде ажил-агынын улум ылай хөгжүр талазы-биле алдынын турар хемчеглерин таныштырган. Ажилчы чоң, совет кижя дугайында партия болган чактын ады Бунуң улуг сагыш салымшыктын каш дагыр белеткен күш-ажыл-биле харылыаарын колхозчулар илереткен.

Колхозтун хойжулары өштер Седин, Согта, Хайын, Самданма олар өрткен чылдын багыт эвес ажилдады. Бо чылдын төрүүр 100 койга ошааштыр 105—110 хураганнарын өстүрүшкан, хой бүрү-

зүндөн 2,2—2,5 кг дүктү кыргып аларын хүлөөнгөн. Оларнын сөзү боттуг ажил-херектен карышпас. Хой амгы үеде кидин олдап өгөлөт, а чаш малда хорамча чок, эки доруктуп турар.

Инек кадарынын өш Хорлуу эркен чылдын төрөөн 65 инектеринин бызааларын шунтузун меңди алган. Бо чылдын оң кадарында төрүүр 100 инек бар, оларнын бызааларын баштаар баштап алырынга аш Хорлуу бүтүрдегид ажилдап турар. Саанчыларынын аразында Чургу, Бойдан ышкы муракчы өштерин артыл бодурулгезин өскө-дээ ажил улаштырарында көргүзүп болур.

Пленумунун материалдарын ханы өөренишкан, чоңун ортузунга калып таныштырар, ону амдыр салдыга боттангыр талазы-биле колхозта парторганизация чамдык хемчеглерин ол чурдуп турар. Агитколлективтин 18 агитаторларын сургап белеткеш, оларын малчынарга атыртыр үндүргөн. Тайлыр ажилын областын, районун болган колхозтун амдыралына холбаштыр чурдуп турар.

Кызылдын херэженнеринде

Кызылдын херэженнеринин чоокта болган хуралында хойраайнын херэженнер чөвүлгезин даргазы өш К. Байр-оол иштелк кылган. ССРП-нин улус ажил-агынын хөгжүлгезинин төвүлгү чеди чаа планынын ийги чылдын оналгаларын хууса бетинде күсүдир дөш херэженнерин кырген еалымшыктын илетгечи тодаргай демлеген. Коллективтин кешигүлгезинин хой аруузу херэжен чон болуп турар бодурулгезин хойраайда бар. Ол бодурулгезин өрткен чылдын планын хууса бетинде ажып күтүскен, 1961 чылдын планын чедиркиниги боттандырар. СЭКП-нин ХХІ съездизинге күш-ажылчы белеткиг ужуражы дөш шудурга ажилдап турар.

Мааза чижек кыдыр чамдык фактыларын илетгечи айтыкан. Кызылдын дарыяныга комбинизинде колхозта херэжен чон ажилдап, ажилчы чоңнары чуртаа продукциянын бодурун берип турар. Хойраайнын бодуруде нерлеринин аразыга өрткен чылдын дөртүк шартында калбарган социалисттик чарышка бирги черин ол коллектив элөөш. СЭКП хооромунун болган хооруксомуңу шалгыр Кызыл тутун заалап алган. Ол ышкы колхоз фабриказынын коллектив чыл планын 127 хут, хлеб заводунун — 106 хут күтүскен болган 1961 чылда боттарыныга белеткиг хүлөөлгезин ая, бедик шынарлыг продукцияны амгы үеде бодуруп туралар.

Типографияда ажилдын өш Попова, дааранында комбинизинде өш Монгуш, горлода өш Курдыева, хойраайнын харыдаа контролында почталон өш Хобарова ышкы ажил-ишчилер СЭКП-нин ХХІ съездизинге төлептиг ужуражы дөш социалисттик чарыштын мурунку одурунда чуртуп турар. Ажил-агы болган культура тургузушкуну херэженнеринин илепкейди киралгезин хандырар, оларнын ажилдарына таарымчалыг байдалдарын тургузар талазы-биле бодуруде черлеринде херэженнер чөвүлгезинин чуртуп турар ажилын илетгечи болган санал бергенер демлеген. Херэженнер чөвүлгезин херэжен чоңун ажилын, амдырал-чурталганын, өөрдилгезини айтырларын соңунурап көрүп турар апарган. Чыжа, Кызылдын № 1 чык АТК-ын чык чылаачын Сарыгал ургучту арагалып, өб-бүлгезин соола кылып, чамдыкта кадынын өттеп, дорамчылап турган. А ында херэженнер чөвүлгезин Сарыгаларын өб-бүлгезинде тургустунган ол таарымча чок байдалды чалызар дөш боттуг хемчеглерин дор-доран ая эгелөөн түнелинде Сарыгаларын өб-бүлгезинде байдал ам экижон, олар найралдыг чурттап, ажилдап эгелөөн.

Хойраайнын херэжен чоңунун мурунга тодаргай сорулгаларын хурал салган.

В. ВАГАЕВА.

КОЛХОЗТУҢ КЫШТАГЛАРЫНДА

ИШКИН. (Телефон-биле). Кезде ажил-агынын улум ылай хөгжүр дугайында СЭКП Төп Комитетинин январь Пленумунун материалдарын Сүт-Хөл районда «Ишкин» колхозтун колхозчулары улуг өөрүшкү, күш-ажылчы улум бодурулушкуну биле калып таныштыр турар. Колхоз баштаар черинин даргазы өш Найдынын редакцияга дынайтаны болза:

— Малдын амгы байдалы меңди болган хур. Чаа түртүнген чаш малда база хорамча чок, эки доруктуп турар. Фермазыра болган кыштагыра сагенин түзүлүшүрбөс дөш өөрүтүлгезин организастыг чурттушкан, сөөлгү хүнерде 40 центнер суула, 30 центнер дүстү болган өске-дээ немелде ченирнин чедирген. Сөөлгү үеде чедир тууду брига-

зынын кичээнгей Ишкин суурун, колхозтун ферма, бригадалар төптөри чагайжыдырычте улашкан түрган. Колхоз баштаар чери болган парторганизация ам кол кичээнгейни кыштагыра, малчыларын чуртта-амыралын улум экижидеринде ч улаштыртып турар.

Колхозтун кыштагыра бо хүнерде 4—4 кижилг баянчаларын 10 зеноларын ажилдап эгелөөн. Малчын бүтүзү олар соңу кезеринге белетке (артык) кыштагыг болурун хандырар дөш ол зеноларын бирөөн-де 400—500 хой кирер база чаш малга кажаларын, 1 чуртталга бакжынын чаа кыштагузуну дең санын талазы, барын талазында — Первомайская кудумчузунун саарык санын талазы, чөн талазында — Лермонтов кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Чактайнын № 11 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Урожай переулуктун саарык санын талазы, муруну талазында—Луговая кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Лермонтов кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Коммунальная кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Беспаловтун № 13 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Восточный переулуктун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Первомайская кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Коммунальная кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Ховуңун № 14 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Шосейная кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Енисей кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Коммунальная кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Хову кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Кроковтун № 15 чөн талакы сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Коммунальная кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Хову кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Обидинин № 16 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—

Тыва автономнуг областын ажилчы чоңнар депутаттарынын Кызыл хоорай Советинге сонгулдалар талазы-биле сонгулда округтарын тургузар дугайында

Ажилчы чоңнар депутаттарының хоорай Советинин күүскомуңу шитпири

РСФСР-нин Конституциязынын 145 чүлүнге болган «РСФСР-нин ажилчы чоңнар депутаттарынын край, область, округ, район, хоорай, кезде болган суур Советтеринге сонгулдалар дугайында Дүрүмүн» 49 чүлүнге үндөшкөш, ажилчы чоңнар депутаттарынын Кызыл хоорай Советинин күүскей комитетинин шитпирилээри болза:

Ажилчы чоңнар депутаттарынын Кызыл хоорай Советинге сонгулдалар талазы-биле Кызыл хоорайнын, Элегес-Аксы болган Шынаа кезде Советтерин деижскээринге дараазында сонгулда округтарын тургузар:

Каа-Хемини сонгу талакы № 1 сонгулда округу (төвү—№ 12 школа). Мааза: электростанциясында эгелөөн, Каа-Хем суурун чөн талакы төвүчүлгези чедир, аштагыл оруктун соңу талазында турар (хоорай кыды кудумчузунун дең санын талазы) Каа-Хем суурун чуртталга бакжынары, Чедер курорт болган Чербинини ышкы чуртталга кирер.

Каа-Хемини муруну талакы № 2 сонгулда округу (төвү—№ 12 школа). Мааза: аштагыл округтун муруну талазында турар (хоорай кыды кудумчузунун саарык санын талазы) Каа-Хем суурун болган барын талаже—дара орунда эгелөөн, чөн талаже—бус турбинаныг электрстанцияныга чедир улуг орукту дургаар турар бүгү чуртталга бакжынары кирер.

Комплекциянын № 3 сонгулда округу (төвү—№ 12 школа). Мааза: комплекцияг инспекциянын чуртталга суурунун деижскээр кирер.

Биче-Енисейин № 4 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: Биче-Енисей кудумчузун дургаар турар бүгү чуртталга бакжынары кирер.

Сонгу талакы № 5 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: № 3 чуртталга суурунда (Северная болган) Шосейная кудумчуларында № 15-тен 29-ка чедир бакжынар) бүгү чуртталга бакжынары кирер.

Водозабортный № 6 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: № 4 чуртталга суурунун деижскээр кирер.

Пограничный № 7 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: Енисей хеминин паром кешинин ол-чарынында чуртталга бакжынары. Пушкин кудумчузуна Хову кудумчузуна чедир Найрал кудумчузунын саарык санын талазы, Пушкин кудумчузуна Хову кудумчузуна чедир Ажилчы кудумчузунун дең санын талазы, Пограничный переулуктун, Ажилчы кудумчузуна Енисей хемге чедир Пушкин кудумчузу кирер.

Лермонтовтун № 8 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Волжская кудумчузунун дең санын талазы, муруну талазында—Чактай переулуктун саарык санын талазы, барын талазында—Лермонтов кудумчузунун саарык санын талазы, чөн талазында—хоорайнын кыдыны чедир кирер.

Калочный № 9 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Чактай переулуктун дең санын талазы, муруну талазында—хоорайнын кыдыныга чедир, барын талазында—Лермонтов кудумчузунун саарык санын талазы, чөн талазында—хоорайнын кыдыныга чедир кирер.

Водопроводный № 10 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Шосейная кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Урожай переулуктун саарык санын талазы, барын талазында—Первомайская кудумчузунун саарык санын талазы, чөн талазында—Лермонтов кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Чактайнын № 11 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Урожай переулуктун саарык санын талазы, муруну талазында—Луговая кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Лермонтов кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Первомайская кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Дачный № 12 сонгулда округу (төвү—хоорайнын шериг комиссариаты). Мааза: соңу талазында—Восточный переулуктун саарык санын талазы, муруну талазында—Шосейная кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Восточный переулуктун дең санын талазы, чөн талазында—Первомайская кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Коммунальная кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Авиациянын № 28 чөн талакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Енисей кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Авиациянын № 29 ортакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Авиациянын № 30 муруну талакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Ажилчы кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Енисей кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Хову кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Пушкин кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Дөңүн № 17 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Луговая кудумчузунун дең санын талазы, муруну талазында—Шөл переулуктун ол-бо талалары, чөн талазында—Лермонтов кудумчузуна ол-бо талалары, барын талазында—Первомайская кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Шалду № 18 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Коммунальная кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Челерини № 19 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Коммунальная кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Ипподромтун № 20 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эри санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун саарык санын талазы, хоорайнын кыдыныга үндүр, чөн талазында—Первомайская кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Хову кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Кроковтун № 21 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Хову кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Суворов кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Пролетарнын № 22 чөн талакы сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Хову кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Суворов кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Красногорский № 23 чөн талакы сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Шевченко кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Чактай переулуктун саарык санын талазы, барын талазында—Лермонтов кудумчузунун саарык санын талазы, чөн талазында—хоорайнын кыдыны чедир кирер.

Кроковтун № 24 барын талакы сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Суворов кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Пушкин кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Чаа кудумчузун № 25 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Суворов кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Даг белини № 26 сонгулда округу (төвү—орук ажилгалынын эргелели). Мааза: соңу талазында—Шевченко кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Суворов кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Мелициянын № 27 сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Найрал кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Ажилчы кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Протокий переулуктун саарык санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы кирер.

Авиациянын № 28 чөн талакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Енисей кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Авиациянын № 29 ортакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Енисей кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Авиациянын № 30 муруну талакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Шевченко кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Пушкин кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Ордулукта туруп турар чуртталга бакжынары, муруну талазында—Ажилчы кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Протокий переулуктун дең санын талазы, барын талазында—Авиация кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Транспорттун № 32 сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Найрал кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Ажилчы кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Авиация кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Енисейин № 33 сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Ажилчы кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—Пролетар кудумчузунун дең санын талазы, чөн талазында—Авиация кудумчузунун дең санын талазы, барын талазында—Каз-Хем кудумчузунун саарык санын талазы кирер.

Красногорский № 34 барын талакы сонгулда округу (төвү—пассажирлер АТК-зы). Мааза: соңу талазында—Пролетар кудумчузунун саарык санын талазы, муруну талазында—

